

Bruxelles, den 29.1.2015
COM(2015) 20 final

2015/0012 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

**om indgåelse på Den Europæiske Unions vegne af De Forenede Nationers konvention
om gennemsigtighed i aftalebaseret investor-stat-voldgift**

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

Tvister mellem investorer og stater er traditionelt blevet bilagt på grundlag af handelsmæssige voldgiftsregler, hvilket ikke sikrer gennemsigtighed. Større gennemsigtighed i forbindelse med investor-stat-tvistbilæggelse er et vigtigt mål, eftersom det tager sigte på at give offentligheden bedst mulig adgang til dokumenter og høringer samt på at give interesserede tredjeparter mulighed for at fremsætte bemærkninger. Dette er vigtigt, da investor-stat-tvistbilæggelse kan dreje sig om tvister, som giver anledning til spørgsmål vedrørende de offentlige politikker eller påvirker de offentlige finanser.

Kommissionen har siden 2010 haft fokus på at forbedre gennemsigtigheden for investor-stat-tvistbilæggelse¹. Dette blev udtrykkeligt efterlyst af Europa-Parlamentet i dets betænkning om etablering af en samlet EU-politik for internationale investeringer². Ud over at sikre, at fremtidige EU-aftaler har en høj grad af gennemsigtighed, har Kommissionen samtidig medvirket til at opfordre De Forenede Nationers Kommission for International Handelsret (UNCITRAL) til at indføre globale regler for gennemsigtighed i investor-stat-tvistbilæggelse og til at udarbejde mekanismer til anvendelse af disse forbedrede regler for gennemsigtighed på de 3 000 eksisterende investeringsaftaler. Dette forslag lever op til de politiske målsætninger fra 2010 og Europa-Parlamentets anmodning fra 2011, viser Kommissionens vilje til at reformere og forbedre ordningen for investor-stat-tvistbilæggelse i sin helhed og er et synligt bevis på fordelene ved en fælles EU-politik for udenlandske investeringer - et sådant resultat ville have været højst usandsynligt uden en sådan fælles EU-politik for udenlandske investeringer.

UNCITRAL vedtog den 10. juli 2013 regler for gennemsigtighed i investor-stat-tvistbilæggelse ("reglerne for gennemsigtighed"), som derpå blev godkendt af De Forenede Nationers Generalforsamling den 16. december 2013³. I henhold til disse skal alle dokumenter offentliggøres (såvel domstolens afgørelser som parternes redegørelser), høringer skal være åbne for offentligheden og interesserede parter (civilsamfundet) skal kunne fremsætte bemærkninger for domstolen. Der træffes passende bestemmelser til beskyttelse af fortrolige oplysninger, men disse er ikke mere vidtgående end tilsvarende bestemmelser ved nationale domstole. Unionen vil benytte disse regler som grundlag for bestemmelser om gennemsigtighed i investor-stat-tvistbilæggelse i alle aftaler, som i øjeblikket er under forhandling, og har indarbejdet disse eller tilsvarende regler - og er reelt gået videre - i udkastet til en omfattende økonomi- og handelsaftale (CETA) med Canada samt i udkastet til en frihandelsaftale mellem EU og Singapore.

Disse regler trådte i kraft den 1. april 2014. De gælder automatisk for investor-stat-tvistbilæggelse i forbindelse med aftaler indgået efter den 1. april 2014, hvis der heri er henvist til UNCITRAL's voldgiftsregler. Samtidig gælder reglerne for gennemsigtighed ikke for aftaler indgået før nævnte dato. I betragtning af det meget store antal eksisterende investeringsaftaler indgået før den 1. april 2014 er det af betydning at sikre anvendelsen af reglerne for gennemsigtighed på disse aftaler. Den Europæiske Union er part i en sådan aftale - energichartertraktaten - og EU-medlemsstaterne er parter i omkring 1 400 sådanne aftaler med tredjelande.

¹ Kommissionens meddelelse "Etablering af en samlet europæisk international investeringspolitik" (KOM(2010) 343 endelig). Mht. Kommissionens engagement over for gennemsigtighed, se s. 10.

² Betænkning om etablering af en samlet EU-politik for internationale investeringer (A7-0070/2011), punkt 31.

³ Resolution vedtaget af FN's 68. Generalforsamling den 16. december 2013.

Sammen med andre medlemmer af UNCITRAL har Unionen derfor opfordret til at føre forhandlinger om en multilateral konvention, som kan lette anvendelsen af UNCITRAL's regler for gennemsigtighed på eksisterende investeringsaftaler. Den 10. februar 2014 bemyndigede Rådet Kommissionen til at føre forhandlinger om en sådan konvention i UNCITRAL's regi ("konventionen"), og Unionen repræsenteret ved Kommissionen har deltaget aktivt i forhandlingerne om konventionen. Forhandlingerne afsluttedes den 9. juli 2014, og konventionen blev vedtaget af De Forenede Nationers Generalforsamling den 10. december 2014⁴. Konventionen vil være åben for undertegnelse den 17. marts 2015 i Port Louis, Mauritius, og derefter i De Forenede Nationers hovedsæde i New York.

Konventionen gælder for investeringsaftaler indgået før den 1. april 2014, og der indføres ved denne en mekanisme, som gør det muligt for lande og regionale organisationer for økonomisk integration indbyrdes at aftale, at UNCITRAL's regler for gennemsigtighed skal gælde for tvister omfattet af investeringsaftaler, hvori de er parter. Konventionen kan tiltrædes af såvel Unionen som medlemsstaterne og giver de tiltrædende parter mulighed for at anvende reglerne for gennemsigtighed på deres eksisterende investeringsaftaler. Ved at undertegne konventionen kan Den Europæiske Union blive part i konventionen med henblik på energichartertraktaten, og medlemsstaterne kan blive part i konventionen med henblik på deres eksisterende aftaler. I konventionen fastsættes et princip med en negativ-liste, dvs. at reglerne for gennemsigtighed gælder, medmindre en signatar angiver bestemte aftaler som værende ikke omfattet af konventionen ved at tage forbehold i henhold til artikel 3.

For så vidt angår energichartertraktaten vil Den Europæiske Union blive part i konventionen med henblik på at udvide anvendelsesområdet for reglerne for gennemsigtighed til også at omfatte tvister mellem investorer og stater, som måtte opstå på grundlag af energichartertraktaten, og hvori Unionen er indklagede og klageren er fra en ikke-EU-stat, som ikke har udelukket anvendelsen af konventionen på tvister, der er omfattet af energichartertraktaten.

Under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), særlig artikel 207 og artikel 63-66 sammenholdt med artikel 3, stk. 2, henhører indgåelsen af internationale aftaler på området udenlandske investeringer under Unionens enekompetence siden Lissabontraktatens ikrafttrædelse. Det er Kommissionens opfattelse, at Unionens enekompetence til at vedtage juridisk bindende retsakter på området udenlandske investeringer omfatter alle spørgsmål i tilknytning til udenlandske investeringer (direkte udenlandske investeringer og porteføljeinvesteringer), herunder spørgsmål i tilknytning til bilæggelse af investeringstvister.

Følgelig er tilladelse til opretholdelse af bilaterale investeringsaftaler undertegnet af medlemsstater med tredjelande før den 1. december 2009 givet i henhold til artikel 3 i forordning (EU) nr. 1219/2012 af 12. december 2012⁵, og tilladelse til undertegnelse og indgåelse af bilaterale investeringsaftaler mellem medlemsstater og tredjelande efter den 1. december 2009 skal gives i henhold til artikel 11 eller 12 i forordning (EU) nr. 1219/2012. Også undertegnelsen og indgåelsen af denne konvention falder inden for rammerne af Den Europæiske Unions enekompetence, og medlemsstater må i henhold til artikel 2, stk. 1, i TEUF alene vedtage juridisk bindende retsakter inden for dette område efter bemyndigelse fra Unionen. Unionen bør derfor bemyndige medlemsstaterne til at blive parter i konventionen for at gøre det muligt for dem at udvide anvendelsen af reglerne for gennemsigtighed til også

⁴ Resolution A/RES/69/116.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1219/2012 af 12. december 2012 om indførelse af overgangsordninger for bilaterale investeringsaftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande (EUT L 351 af 20.12.2012, s. 40).

at omfatte de bilaterale investeringsaftaler med ikke-EU-lande, som de har indgået før den 1. april 2014, og som opretholdes i henhold til artikel 3 i forordning (EU) nr. 1219/2012. Denne bemyndigelse omfatter tillige medlemsstater, når de optræder som indklagede i henhold til energichartertraktaten i sager indbragt af ikke-EU-investorer⁶. I overensstemmelse med målet om at forbedre gennemsigtigheden af ordningen for investor-stat-tvistbilæggelse finder Kommissionen, at medlemsstaterne bør sikre anvendelsen af reglerne for gennemsigtighed på alle de førnævnte aftaler, dvs. ved at ratificere konventionen og lade den gælde for dem alle uden undtagelse.

Afslutningsvis bør det bemærkes, at Kommissionen planlægger at stille finansiering til rådighed for det websted, hvor alle dokumenter vedrørende reglerne for gennemsigtighed vil blive gjort tilgængelige.

Kommissionen forelægger hermed et forslag til Rådets afgørelse om Den Europæiske Unions indgåelse af konventionen og om at give medlemsstaterne bemyndigelse til hver især at tiltræde konventionen.

2. RESULTAT AF HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

UNCITRAL's konvention om gennemsigtighed i aftalebaseret investor-stat-voldgift giver mulighed for at udvide anvendelsen af UNCITRAL's regler for gennemsigtighed. Observatører og civilsamfundet har deltaget i forhandlingerne om konventionen. De har haft lejlighed til at tilkendegive deres synspunkter.

3. JURIDISKE ASPEKTER AF FORSLAGET

Under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 207, stk. 4, første afsnit, sammenholdt med artikel 218, stk. 6, litra a), forelægger Kommissionen Rådet et forslag til afgørelse om indgåelse på Den Europæiske Unions vegne af De Forenede Nationers Kommission for International Handelsrets konvention om gennemsigtighed i aftalebaseret investor-stat-voldgift.

Under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 2, stk. 1, omfatter dette forslag også en bemyndigelse til medlemsstaterne til at indgå De Forenede Nationers Kommission for International Handelsrets konvention om gennemsigtighed i aftalebaseret investor-stat-voldgift.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Der er ingen budgetmæssige konsekvenser.

⁶ Se erklæring forelagt af De Europæiske Fællesskaber for sekretariatet for Energicharteret i henhold til artikel 26, stk. 3, litra b), nr. ii), i energichartertraktaten (EFT L 69 af 9.3.1998, s. 115).

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om indgåelse på Den Europæiske Unions vegne af De Forenede Nationers konvention om gennemsigtighed i aftalebaseret investor-stat-voldgift

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 207, stk. 4, første afsnit, sammenholdt med artikel 218, stk. 6, litra a),

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

under henvisning til godkendelse fra Europa-Parlamentet, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Efter Lissabontraktatens ikrafttrædelse er direkte udenlandske investeringer optaget på listen over områder, der hører ind under den fælles handelspolitik. I overensstemmelse med artikel 3, stk. 1, litra e), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ("TEUF") har Den Europæiske Union enekompetence med hensyn til den fælles handelspolitik. Det er således kun Unionen, der kan lovgive og vedtage juridisk bindende retsakter på dette område. Medlemsstaterne har kun beføjelse hertil efter bemyndigelse fra Unionen, jf. artikel 2, stk. 1, i TEUF.
- (2) Dertil kommer, at der i tredje del, afsnit IV, kapitel 4, i TEUF fastlægges fælles regler for kapitalbevægelser mellem medlemsstaterne og tredjelande, herunder kapitalbevægelser, der omfatter investeringer. Disse regler kan blive berørt af internationale aftaler om udenlandske investeringer, som er indgået af medlemsstaterne med tredjelande.
- (3) I overensstemmelse med Rådets afgørelse [XXX] af [...] blev De Forenede Nationers Kommission for International Handelsrets konvention om gennemsigtighed i aftalebaseret investor-stat-voldgift undertegnet den [...] med forbehold af dens indgåelse på et senere tidspunkt.
- (4) Det er ønskeligt at anvende regler for gennemsigtighed i investor-stat-tvistbilæggelse i størst muligt omfang. For så vidt angår Den Europæiske Union bør reglerne for gennemsigtighed gælde for energichartertraktaten. Det er ønskeligt, at medlemsstaterne indgår konventionen og anvender den på eksisterende bilaterale investeringsaftaler med tredjelande.
- (5) Aftalen bør godkendes på Den Europæiske Unions vegne, medlemsstaterne bør bemyndiges til at indgå konventionen og anvende den på eksisterende bilaterale investeringsaftaler med tredjelande såvel som på tvister med investorer fra tredjelande, der er opstået på grundlag af energichartertraktaten —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Konventionen om gennemsigtighed i aftalebaseret investor-stat-voldgift udarbejdet i De Forenede Nationers Kommission for International Handelsrets regi godkendes herved på Unionens vegne. Teksten til aftalen er knyttet til denne afgørelse.

Artikel 2

Medlemsstaterne bemyndiges til hver især at indgå konventionen med henblik på deres bilaterale investeringsaftaler med tredjelande tilladt i henhold til forordning (EU) nr. 1219/2012 af 12. december 2012 og med henblik på den mulige anvendelse af energichartertraktaten i tvister mellem medlemsstaterne og investorer fra tredjelande under de betingelser, som er foreskrevet i forbindelse med energichartertraktaten⁷.

Artikel 3

Formanden for Rådet udpeger den person, der på Den Europæiske Unions vegne er beføjet til at deponere det godkendelsesinstrument, der er omhandlet i aftalens artikel 7, med henblik på at udtrykke Den Europæiske Unions samtykke til at blive bundet af aftalen.

Artikel 4

Denne afgørelse træder i kraft den [...].

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

*På Rådets vegne
Formand*

⁷

Se erklæring forelagt af De Europæiske Fællesskaber for sekretariatet for Energicharteret i henhold til artikel 26, stk. 3, litra b), nr. ii), i energichartertraktaten (EFT L 69 af 9.3.1998, s. 115).